

HŘÍCH ZANEDBÁVÁNÍ PŘÍMLUVNÉ MODLITBY (1. Samuelova 12,20-24)

I. NEPŘIMLOUVAT SE JE HŘÍCH

Lid Izraelský, vědom si svého pochybení, prosí proroka Samuele: „*Modli se k Hospodinu, svému Bohu, za své služebníky, abychom nezemřeli za to, že jsme ke všem svým hříchům přidali ještě to zlé, že jsme si vyprosili krále.*“ (1 S 12,19) Na jejich prosbu odpovídá Samuel pozoruhodným způsobem: „*Jsem dalek toho, abych proti Hospodinu hřešil a přestal se za vás modlit.*“ (1 S 12,23)

Při svých perfekcionistačeských sklonech a důrazech na křesťanský výkon pátráme často po tom, co všechno by ještě mohl být hřích. Vyhýbáme se alkoholu, propagujeme vegetariánství, spekulujeme nad tím, zda kofein je či není v pořádku, vedeme dlouhé debaty o tom, co se v sobotu smí a nesmí... Prorok Samuel nás dnes přichází upozornit na hřích, který většina z nás snad ani nikdy za hřích nepovažovala a nepovažuje. Jde o hřích zanedbávání přímluvné modlitby.

II. NALÉHAVOST PŘÍMLUVNÝCH MODLITEB

Na přímluvnou modlitbu klade bible veliký důraz. Už starozákonní patriarchové se modlivali za své bližní, za své soukmenovce i za pohany. Za svůj lid často a úpěnlivě prosil Mojžíš. Také proroci považovali přímluvné modlitby za jeden z nejdůležitějších úkolů svého povolání. Za své poddané se modlivali i mnozí starozákonní králové. Za své přátele se přimlouval také Job.

Důležitost přímluvné modlitby podtrhuje i Nový zákon. Ne vždy si možná uvědomujeme, že modlitba Páně je svým množným číslem v podstatě modlitbou přímluvnou. „*Otče náš, který jsi na nebesích*“ Pavel v epistoletě Timoteovi zdůrazňuje: „*Na prvním místě žádám, aby se konaly prosby, modlitby, přímlyvy, díkůvzdání za všechny lidi...*“ Jakub vybízí k přímluvným modlitbám za nemocné. Ježíš sám je nám, jako náš orodovník, v přimlouvání příkladem. I v té nejexponovanější chvíli svého pozemského života prosí: „*Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí.*“ A podle epistolý Židům se za nás přimlouvá dodnes.

III. ZÁMĚR PŘÍMLUVNÝCH MODLITEB

1. K čemu přímluvná modlitba není?

Proč ten velký důraz bible na přímluvné modlitby? Potřebuje Pán Bůh naši nápovědu, nebo jej v jeho nerozhodnosti musí vždy někdo trochu popostrčit? Je tvrdý a nelitostný a je proto vždy zapotřebí někoho, kdo by jej dokázal alespoň trochu obměkčit? Zabírá na něj mínění většiny, petice, vhodně načasované hladovky, nebo dokonce výše námi odevzdaných desátků? Může naše modlitba donutit Boha k tomu, aby přizpůsobil svá rozhodnutí našim představám? Bible se sice několikrát zmiňuje o tom, že člověk svým naléháním několikrát přiměl Boha ke změně jeho rozhodnutí, náš dnešní základní text však upozorňuje na to, že lid svým „ukecáváním“ Boha zhřešil: „*Ke svým hříchům jsme přidali ještě i to, že jsme si vyprosili krále.*“ Bible v celém svém kontextu upozorňuje na to, že nám lidem nepřisluší, abychom si na Bohu vynucovali svou vlastní vůli. Druhé přikázání jsme v obecném chápání žel zúžili jen na diskusi o tom, zda sochy v kostelích ano či ne. Ono však v prvé řadě varuje před jakýmkoli pokusem o manipulaci s Bohem. Každý takový pokus dokonce klasifikuje jako ohybnou modloslužbu.

2. K čemu přímluvná modlitba je

Jaký je tedy záměr přímluvné modlitby? K čemu tedy má sloužit, když ne k instruování, popostrkávání, obměkčování, či „ukecávání“ Pána Boha?

a) Setkání se sebou samým

Přímluvná modlitba pomáhá v první řadě nám modlitebníkům najít cestu k sobě a tím nám otevírá i cestu k bližním. Mění především nás samotné. Pokud se modlíme za své bližní, začínáme si tvářit v tvář Bohu uvědomovat své vlastní hříchy a limity, které naše vztahy vůči nim komplikují.

Henri Neuwen, jeden z těch, kterým se podařilo výstižným způsobem formulovat základní principy křesťanské spirituality, říká: „Modlit se za jiné znamená nejdříve vyprázdnit své srdce, aby v něm měli místo jiní. Píše: Jak mám někoho vtáhnout do své modlitby, když v ní pro něj není žádné pořádné místo, kde by bylo volno a nebylo tu žádné napětí. Když jsem stále ještě plný předsudků, žárlivých myšlenek a hněvivých citů, pak každý kdo vstoupí, je zraněn. Poznal jsem velmi živě, že musím ve svém nejhlubším nitru nejprve vytvořit prostor, abych sem mohl pozvat jiné a mohl pak dopomoci k uzdravení i jim.“

b) Setkání s člověkem

V rámci přímluvné modlitby má člověk rovněž šanci setkat se nově a hlubším způsobem s člověkem, za kterého se modlí. Pravá přímluvná modlitba je tajemstvím hlubokého vnitřního spojení mezi lidmi. Mezi těmi, kteří se za sebe navzájem modlí, vzniká vztah.

Když jsem jako kazatel působil ve sboru na Smíchově, bydleli jsme jako rodina v budově modlitebny. Jednou, když jsem se vrátil z nemocnice a ještě jsem nebyl schopen zúčastnit se Bohoslužby, mi zvukaři nainstalovali odposlech ze sálu do kuchyně tak, abych mohl alespoň poslouchat. Nebylo mi ještě tenkrát zrovna nejlépe. V závěru Bohoslužby byl k modlitbě vyzván můj dobrý přítel, toho času nejstarší žijící kazatel v Československé Unii, tehdy osmdesátiletý kazatel v důchodu, bratr Karel Špinar. Dodnes s pohnutím vzpomínám, jak mu při zmínění mého jména selhal hlas. Člověk jinak běžně schopný kontrolovat své emoce, nebyl v tu chvíli schopen svou modlitbu dokončit. Tato zkušenost na mě silně zapůsobila. Cítil jsem, že Karlova přímluvná modlitba značným způsobem přispěla k posílení našeho vztahu. Z mé strany určitě... Přímluvná modlitba totiž posiluje vzájemné vztahy.

Když se správně modlím za druhého člověka, vidím jej novými očima, odložím své předsudky a vidím jej tak, jak jej vidí Bůh. Anselm Grun ve své knize „Modlitba jako setkání“ konstatuje: „Často bývá naše modlitba **za** bližní spíše modlitbou **proti** nim. Prosíme Boha, aby ti druzí dostali už konečně rozum a pochopili věci tak, jak je chápeme my, potažmo je pak realizovali tak, jak je realizujeme my. Není divu, že podobná přímluvná modlitba lidi nesbližuje, ale vzdaluje. Modlit se za bližní by proto mělo spíše znamenat to, že se před ně postavíme, vcítíme se do nich a pochopíme, po čem touží, čím trpí, jaké myšlenky a city jimi hýbají a co by jim doopravdy prospělo? Jedině tímto způsobem zjistíme, co vlastně potřebují a můžeme to pak předložit Pánu Bohu.“

A ještě něco. Často nás právě při přímluvné modlitbě za naše bližní napadne, co bychom jim mohli asi tak říci, napsat, respektive pro ně my sami udělat. Ostatně už tím, že se za ně modlíme, pro ně něco důležitého děláme. Naše vlastní proměna pak pozitivně ovlivňuje nejen nás samotné, ale i ty, kteří na nás onu proměnu registrují.

Vyjádřeno terminologií transpersonální psychologie: „Přímluvná modlitba proměňuje naše vyzarování“. Lidé obvykle cítí, co z nás, lidově řečeno, číší. Negativní vlnění staví mezi lidmi bariéry, pozitivní vlnění komunikaci usnadňuje, mění totiž negativní vlnění našich bližních ve vlnění pozitivní. Přímluvná modlitba je silným zdrojem pozitivního vlnění. Lidé se díky ní cítí být nesení, přijati, milováni... a doslova je to pozitivní energií nabíjí. Naše přímluvná modlitba je proměňuje a to i tehdy, když třeba ani nevědí, že se za ně modlíme.

Poslední dobou opět ožívá diskuse o tom, které formy evangelizační práce jsou těmi nejvhodnějšími. Myslím, že by lidem, které chceme oslovit, daleko více prospěly naše přímluvné modlitby.

c) *Setkání s Bohem*

V rámci přímluvné modlitby má člověk také větší šanci setkat se nově a hlouběji s Bohem. Často si mnozí z nás křesťanů stěžují, že přes veškeré úsilí k Bohu necítí žádnou lásku. A právě tady může přímluvná modlitba významným způsobem pomoci. Bůh k nám totiž přichází v podobě člověka. Před dvěma tisíci lety vzal na sebe v Ježíši Kristu podobu člověka a stejně tak i dnes s námi lidmi komunikuje prostřednictvím našich bližních. Vzpomínáte? „*Hladověl jsem, a dali jste mi jíst, žíznul jsem, a dali jste mi pít, byl jsem na cestách, a ujali jste se mne, byl jsem nahý, a oblékli jste mne, byl jsem nemocen a navštívili jste mne...*“ Prostřednictvím druhého člověka Bůh dostává lidskou tvář a milující něžné srdce. Bližní, za kterého se modlím, se pro mne stává obrazem Boha. Své city k němu mohu prožít až do konce a přenést je tak na Boha. Potom se skutečně setkám celým svým srdcem s Bohem jako s někým, kdo mně miluje a koho se učím milovat i já.

IV. PŘÍMLUVNÁ MODLITBA NA VINOHRADECH

O přímluvné modlitbě jsem v posledních dnech hodně přemýšlel. Po prodělané infekci se opět zhoršil můj zdravotní stav. Zpráva o tom se rychle rozkřikla a tak mi začaly přicházet SMSky. Miluju SMSky. Nenadělají moc řeči a přitom osloví a pohladí. Před léty mi do nemocnice, těsně před odvozem na obávané vyšetření ERCP přišla od Míry Moravce SMS následujícího znění: „Radku, asi to pro tebe není tak důležité, ale moc na tebe myslím.“ Stihnul jsem mu ještě rychle odepsat a ujistit jej, že to pro mne, zvláště v danou chvíli, bylo strašně moc důležité.

Chtěl jsem vám za vaši přímluvné modlitby moc poděkovat a zároveň vás všechny na prahu modlitebního týdne povzbudit k tomu, abychom se jeden za druhého nepřestávali modlit. Jako jednotlivci i jako sbor to moc potřebujeme. Byl bych moc rád, kdybychom přímluvné modlitby neopomíjeli ve svém soukromí a kdyby se nám dařilo více se jeden za druhého v rozumných mezích modlit i při společných shromážděních. Docela mne překvapilo, když jsem se nedávno dočetl, že první křesťané položili hlavní důraz právě na společnou přímluvnou modlitbu. Té v rámci bohoslužeb vyhradili největší prostor.

Jsem rád, že přímluvná modlitba má ve sboru na Vinohradech dlouholeté kořeny. Stále je však co vylepšovat. S první starší sboru Jarmilou Královou a diakonkami Maruškou Královou a Marcelou Fukovou jsme se dohodli, že vás poprosíme o spolupráci. Nebudeme už nadále žádat naše modlitebníky o pročitání dlouhých seznamů nás, pacientů chronicky nemocných. Budeme vás však povzbuzovat k tomu, abyste nás v případě, že budete stát o modlitby celého shromáždění, kontaktovali. Rádi spolu s vámi jako sbor poneseme vaše břímě, když se vám, nebo vašim milým náhle přitíží, nebo při řešení jakýchkoli jiných životních problémů. Budeme však vděční, když nás budete kontaktovat i s prosbou o zařazení modliteb děkovných. Je možné, že do společných bohoslužeb nestihneme zařadit všechny vaše podněty, určitě je však poneseme spolu s vámi.

V. PŘÍMLUVNÁ MODLITBA PŮSOBÍ ZEMĚTŘESENÍ

Když byli Pavel a Silas ve vězeňské kobce, začali o půlnoci s nohama v kládě zpívat chvalozpěvy. Jinými slovy řečeno, začali se společně modlit. A výsledný efekt? Nastalo silné zemětřesení. (Sk 16,26) Věřím, že když se budeme společně více jeden za druhého modlit, nastane v nás i kolem nás zemětřesení. Zdi našich vlastních, osobních vězení dostanou trhliny, pouta komplikující vzájemnou komunikaci padnou, dveře k druhým spoluvězňům i vězňům se otevrou a dojde k novým setkáním, vznikne nové, kvalitní společenství.

Amen